

Protagonistes

Rogeli Montoliu i Casals

PRESIDENT DE LA COMISSIÓ DE LLENGUA DEL CONSELL DE L'ADVOCACIA

“El català no és requisit i es castellanitza el jutjat”

Jordi Alemany
VIC

És el degà de l'Illustre Col·legi d'Advocats de Vic i presideix la comissió de llengua catalana del Consell de l'Advocacia Catalana, que l'11 de novembre passat va fer la 18a Jornada sobre l'Ús del Català a la Justícia, analitzant la causes de la seva davallada i les accions que farà per revertir la situació, de les quals Montoliu en fa cinc còntims.

Que es creés una comissió de llengua ja era indicatiu que teníem un problema. Sempre dic que el que hem d'intentar fer és tancar-la, perquè haurem complert la finalitat per a la qual es va constituir. Va ser la primera comissió creada per promoure l'ús normal del català en l'àmbit del dret en general, no només la justícia, sinó notaries, ajuntaments, registres de la propietat, universitats...

Un 6,2% de demandes i un 6,9% de sentències, en català, quan les sentències el 2010 van arribar al 21%. A què és degut? És multifactorial. La nostra llengua pateix, tot i que jo vull donar un missatge optimista i dir que no la perdrem. Que en el nostre àmbit estigui en una situació molt residual és, primer, perquè estem en un entorn general de regressió del català en tots els àmbits i un dels grans problemes que ningú diu, potser per obvi, és que el català és una llengua que no té un estat propi que la defensi. I aquí és d'on plora la criatura. Podem parlar del *lauffare* i la guerra judicial contra el català, remuntar-nos a la sentència de l'Estatut. S'hi deia que el català era preferent perquè és una llengua que està en situació de risc. Posar-la en pla d'igualtat a la majoritària és maltractar-la. I va venir un tribunal polititzat, el Tribunal Constitucional, i una de les retallades que va fer va ser la d'aquest adjectiu.

No tenir un estat i tenir-ne un en contra. Hi ha un estat que va a posar pals a les rodes al català. Mires la Constitució i objectivament no és dolent: reconeix que l'Estat espanyol és plurilingüe. L'article 3, apartat tercer, que és un de partit, ho diu, i que els poders públics tenen el mandat de vetllar per la seva protecció. I

Rogeli Montoliu, dimecres passat, a la seu del Col·legi d'Advocats de Vic ■ J. ALEMANY

el poder judicial vetlla per la seva protecció? No. Com tota norma, i més constitucional, ha de ser objecte d'interpretació, i aquí hi ha el problema: la fa regressiva, i interpretada d'una altra manera el català podria gaudir d'una bona salut. L'Estat espanyol ha subscrit la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries, que diu que s'han de defensar. Com que no ho fa, el Consell d'Europa el renya cada any, i l'Estat, en comptes de rectificar, només diu que els dictàmens no són vinculants. Aquest és el gest. En el fons hi ha un debat que transcendeix el purament lingüístic, perquè les llengües són un signe d'identitat i el català accentua

el sentiment de pertinença al poble de Catalunya. L'altre gran problema que tenim a l'administració de Justícia és que els jutges, magistrats, fiscals poden venir del conjunt de l'Estat espanyol a exercir a Catalunya sense haver de complir el requisit de conèixer el català.

Ni mèrit?

Sí que ho és, i quan vols demanar un trasllat es pot arribar a valorar. Com a requisit inexcusable per exercir a Catalunya no s'exigeix. A algú li cap al cap que un mestre de nens de tres, quatre o cinc anys vingut de fora faci la classe en castellà? Doncs a la justícia, sí. I per enten-

dre't ho has de fer amb un traductor.

Això passa pel compromís que vostès van assumir en la tretzena edició de la Jornada sobre l'Ús del Català a la Justícia, a petició de fins a cinc exconsellers, de liderar un front del món judicial, polític i social, de l'article 231 de la llei orgànica del poder judicial. Mal ha reeixit políticament.

Les normes evidencien que anem enrere perquè la llei orgànica del poder judicial, en aquest article, però també la llei d'enjudiciament civil, diu que els jutges, magistrats, funcionaris, fiscals..., faran servir en totes les actuacions el castellà. On és aquí el respecte a la pluralitat plurilingüística quan el primer principi és tan excel·lent? És cert que hi ha un segon apartat on diu que tindran la facultat de fer servir la llengua cooficial si volen. No és obligatori, però sempre que les parts no al·leguin desconeixement d'aquesta llengua que els origini una situació d'indefensió. D'entrada veiem que el català, com el galleg, queda abans de començar fora de joc. Sí que reconeix que les parts també poden fer servir les llengües oficials que vulguin, i al final el problema és que en estar en un entorn tan castellanitzat a la pràctica és un dret que la majoria d'operadors jurídics i els justiciables hi acaben renunciant per una qüestió de sentit comú. Si el jutge no entén el català, no faràs de militant lingüista i mantenir-te en el català i demanar un traductor. No li podem demanar a la gent això. Que el jutge no entengui el català fa que tot es castellanitzi. Hem de canviar aquest marc que no protegeix el català i hauria de dir que ha de ser preferent i d'ús prioritari. Sumant-ho a la demanda que el català sigui un requisit a Catalunya, tindriem el 90% del problema solucionat. El 60% dels advocats de Catalunya fan servir el català entre ells i quan es posen la toga el percentatge baixa al 10% perquè l'entorn és una selva castellanitzada.

Com ho pensen fer?

De moment sabem que hem de fer i treballar en el com. Ens vam reunir el dia 24 de novembre la comissió de llengua a Perpinyà i el punt principal era aquest encàrrec. Sempre he dit que s'ha de negociar políticament i un dels 50 punts de